

kern- punten... 17/18

zesde jaargang nr. 17/18, september 1991

Inhoudsopgave

in dit nummer:

Redactioneel	pag. 2
Colofon	pag. 2
Van de voorzitter	pag. 3
Opening Voorstraat	pag. 4
Bestuurswisseling	pag. 4
Kinderen in de dorpskern	pag. 5
Muziektent	pag. 6
Agenda	pag. 6
Bijdrage van Bep van Oosten	pag. 7
Dorpskern in 't kort	pag. 8,9
De stichting van de Noordwijkse brandweer, door Drs. G. de Moor	pag. 10,11,12
Kruidkoek van de Leeuwenhorster religieuzen anno 1468	pag. 13,14
Een lange reis om in Noordwijk te komen, door Mieke Flemming	pag. 15
De kerktuin, door W. Dieleman	pag. 16,17,18
Jaarverslag vereniging D.O.D.	pag. 19
Noordwijkse Rederijkerswedstrijden en Blazoenen, deel III	pag. 20,21,22
Algemene Ledenvergadering 1991	pag. 23
Werkgroep verkeer en ruimtelijke ordering	pag. 24,25
Aan de familie Van der Meer	pag. 26
1e Jan Klooslezing	pag. 27,28,29
Fotopagina's	pag. 30,31,32

Zaterdag 14 september 1991
Open Monumentendag!

"Kernpunten" is een uitgave van de
Vereniging De Oude Dorpskern
te Noordwijk Binnen.

SECRETARIAAT:
Wilhelminastraat 31
Noordwijk ZH

CONTRIBUTIE:
Postbank: nr. 13 19 964
Leden in Noordwijk: min. f. 15
Leden buiten Noordwijk: min. f. 20

REDACTIEADRES:
Voorstraat 109
2201 HR Noordwijk ZH

REDACTIE:
Annie Bink
Madeleine van Dijk-Lely
Michiel de Mooy
Tom Verburg

LOSSE NUMMERS:
Zie redactieadres

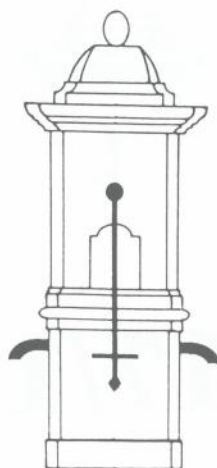
COLOFON:
Verenigingslogo: Wil de Mooy
Cover: Arthur Staal
Lay-out: Michiel de Mooy

BESTUURSSAMENSTELLING:
Voorzitter: A. W. Verburg
ViceVz.: Mw A. Bink-van Ammers
Secr.: Mw B. Duindam-Filbry
Penmr.: Mw. C. M. Alders-Verhoeven
Lid: D. J. den Haan
Lid: vacant
Lid: R. F. Kemper
Lid: F.E. Boonstra

DE VERENIGING STELT ZICH TEN
DOEL: "De bevordering en het behoud
van de leefbaarheid op zowel historische
en sociale grondslag in en rondom de
oude dorpskern in Noordwijk Binnen
van de gemeente Noordwijk (.)

Zij tracht dit doel te bereiken door actieve
samenwerking van bewoners en onder-
nemers in dit gebied, in nauw overleg
met de overheid, en door alle middelen,
die het doel van dienst kunnen zijn".

Overname van artikelen: in vele gevallen
mogelijk in overleg met de redactie.

Vereniging „De Oude Dorpskern”
te Noordwijk

Redactioneel

Omdat de redactie er niet in slaagde om vóór de zomer-
vakantie met een nummer uit te komen i. v. m. de produk-
tie van de tuingids voor de Open Tuindagen, hebt U thans
een dubbelnummer opengeslagen. In verband met Open
Monumentendag trachten wij dit dubbelnummer voor deze
dag in Uw bus te krijgen. Wij hopen in het volgende num-
mer op nog meer bijdragen en suggesties van leden. Graag
op diskette! Maar niet noodzakelijk. Schrijf eens Uw herin-
neringen op voor het nageslacht! In ieder geval dank voor
alle complimenten die ons bereiken, want wij zijn trots op
ons blad!

De redactie

Van de Voorzitter

Je kunt niet zeggen dat er niets gebeurt in Noordwijk-Binnen. De Oranjefeesten, de evenementenmarkt, jubileum van Verkade (nog van harte, familie Verkade), de modeshow van eigengemaakte kleding, rondleidingen op de dinsdagavond, de open tuinmarkt en -dagen, de viering van St. Jeroensdag, de monumentendag en op vrijdag 13 (!) september de opening van de Voorstraat.

De meeste van deze activiteiten passen in het kader van het imago van Noordwijk-Binnen: rustiek, rustig, de sfeer uitademend van vervlogen eeuwen, maar ook: actief, er wordt hier geleefd. Zo ontstaat als vanzelf een evenwicht tussen toen en nu. Ook de Kerstmarkt past in dit kader. Er is hier geen plaats voor snorkende, geldverslindende activiteiten. We zetten ons in voor een muziektentje, maar niet voor een spectaculair optreden van Veronica. Klein maar fijn. Toch is het verbazingwekkend hoe weinig aandacht er door de VVV/SPN aan dit kostelijk stukje dorp wordt geschonken. Kijk er het Noordwijks Magazine maar eens op na. Maar misschien mogen we daar wel blij mee zijn. Is het leven in Noordwijk aan Zee een pretje?

Daarom moeten we ons goed bewust zijn van wat we hebben. Géén sloperijen ten gunste van meer appartementengebouwen. Daar moeten we ons hard voor maken, ook al maakt zo'n houding je niet altijd populair bij de ontwikkelaars.

Als vereniging moeten we niet denken dat met de renovatie van de Voorstraat al het werk gedaan is. Het is goed om al die ideeën suggesties nog eens via een enquête kenbaar te maken en aan de wethouder aan te bieden. Maar er zijn nog meer straten waar iets aan gebeuren moet. Laten we de Lindenhofstraat niet vergeten, de Douzastraat en de Offemweg.

Hebt U klachten: laat het ons weten!

Lindenhofstraat hoek Douzastraat.

Het pand rechts : de groentewinkel van Bep van Oosten en haar man.

Opening Voorstraat

Alweer enkele maanden geleden kwam het laatste onderdeel van de renovatie van de Voorstraat gereed. De stratemakers hebben een fraai stuk werk afgeleverd. Complimenten!

Dat niet iedereen met alle onderdelen even blij is, moge bekend zijn. We hebben een prachtig stuk straat terug gekregen, maar voor een aantal ondernemers is het werk er niet gemakkelijker op geworden. Dat geeft natuurlijk nog wel eens gemopper...

Aan de andere kant zijn er vele bewoners heel erg blij met het nieuwe jasje van de Voorstraat. Geen auto's meer tot in het portiek of tot aan de voordeur, en eindelijk ruimte genoeg om met kinderwagen of rolstoel over het trottoir te gaan.

Niet dat het parkeren altijd even soepeltjes gaat. Niet dat er altijd plaats is in de buurt van je huis. Er zijn nog veel grote en kleine wensen, die De Oude Dorpskern bij U gaat inventariseren.

Toch wil De Oude Dorpskern samen met de ondernemers in de laatstelijk gerenoveerde delen op vrijdag de 13^e september om 19.30 uur samen met U de Voorstraat plechtig openen: de burgemeester opent het begin, en we lopen dan achter de muziek aan naar het gedeelte tussen de Douzastraat en het Westeinde, waar een gezellig buurtfeest gehouden zal worden. Zal de dorpskern dan toch een keer z'n eigen feestje hebben? Voor de kinderen zal er in ieder geval een ballonnenwedstrijd zijn.

Bestuurswisseling

Omdat Truusje Wingender-Mulder ons bestuur verlaten heeft, en Rob Kemper wegens verhuizing op het punt staat hetzelfde te gaan doen, hebben wij nog eens diep nagedacht over de vervulling van de diverse taken. Daarom is Folkert Boonstra verzocht (weer) in de commissie Verkeer/Ruimtelijke Ordening plaats te nemen in plaats van Rob Kemper. Helaas is Folkert een druk bezet mens, zodat we daarom aan ons kersverse bestuurslid Brigitte Duindam gevraagd hebben om de post van secretaris op zich te nemen. Dat wilde ze gelukkig en zo heeft "De Oude Dorpskern" nu een nieuwe secretaris.

Folkert Boonstra heeft alweer heel wat jaren zich ingespannen als secretaris: veel brieven en werk, daarom vanaf deze plaats heel veel dank voor wat je al die jaren (en hopelijk nog vele) voor de vereniging hebt gedaan!! Wij zijn nog op zoek om de laatste vacante plaats op te vullen, maar dat blijkt niet makkelijk...

Kinderen in de dorpskern

Als het weer het even toelaat, springen uit alle huizen de kinderen steeds naar buiten. Kinderen, goed gevoed, bont gekleed, brutaal en vrolijk. En er zijn nogal wat kinderen in de Dorpskern, we hoeven echt niet bang te zijn voor vergrijzing.

Ze hebben mooie namen, de hedendaagse kinderen. Niemand heet nog gewoon Sjakie, Klaas of Marietje. O nee, ze heten nu Olivier, Floris, Frerick, Rosanne of Roesja. Wel moeilijk om te onthouden! Op oude prentbriefkaarten zien we dikwijls groepjes kinderen van vroeger. Meisjes met witte boezelaars en grote hoeden op en jongens met petten. Blootshoofds ging je toen de straat niet op. De kinderen speelden toen meer op straat dan nu. Het was hun terrein, er was immers praktisch geen verkeer. In huis werd geen rommel geduld en daar was trouwens geen plaats voor veel spel met die grote gezinnen. Dus naar buiten met je hoepel (hoepel op!) en je knickers!

We zijn nu van plan om van de dorpskern-kinderen van vandaag ook groepsgewijs foto's te maken. Misschien maken we er wel briefkaarten van voor de verzamelaars van later. Gedurende de komende maanden gaan we dat doen, natuurlijk na berichtgeving. Kinderen van nu, zorg dat je er bij bent!

Uitg. A. Borsman, Noordwijk Binnen.

Badplaats Noordwijk — Kerkstraat.

Muziektent?

Moet er een muziektent komen in Noordwijk-Binnen?

Dat was de vraag waar ons lid Huub Rekers mee naar het bestuur kwam. Ooit stond er een muziektent op het Lindenplein. Een jaar geleden werd de opmerking al eens in Kernpunten gemaakt, dus viel de vraag in goede aarde. Besloten werd om allerlei instanties en (muziek)verenigingen in Noordwijk aan te schrijven over dit idee, onder aanbeveling van de heren Rekers en Bonnike.

Als gevolg hiervan kwam een kleine schare naar Royal, om onder leiding van de voorzitter eens van gedachten te wisselen over deze vraag. De discussie viel in twee delen uiteen: aan de ene kant werd gepraat over de haalbaarheid van een muziektent in Noordwijk-Binnen, aan de andere kant over de eventuele aanschaf door de gemeente van een uitklapbare muziektent die mobiel was. Al gauw bleek dat de laatste discussie minder vruchtbaar was. Waar door ons gestreefd werd naar een aardig vast muziektentje, bleek door de Lyons gestreefd te worden naar een grootschalig mobiel podium, dat naar ons idee minder in Noordwijk-Binnen zou passen: de grootschalige feesten, waarmee men in Noordwijk aan Zee een bepaald imago probeert te suggereren lijken ons minder geschikt voor de oude dorpskern. Een aangenaam strikje of iets dergelijks onder de Linden en daarbij een verrijking van het straatmeubilair was hetgeen een aantal leden eerder voor ogen stond. Terecht wees de heer Bonnike er op, dat zo'n tent ook regelmatig bespeeld dient te worden, en dat zulks geld kost. Ook dient zulks regelmatig onderhouden te worden.

Uiteindelijk werd afgesproken dat de heren Baljeu en Rekers de mogelijkheden zullen onderzoeken.

Waarom zou Noordwijk-Binnen ook niet eens wat leuks hebben? En dan denken we eerder aan de bewoners dan aan de toeristen, maar toch ook voor de laatste categorie zal het iets zeer aantrekkelijks hebben!

Agenda

maandag 9 september
Bestuursvergadering
tijd: 20. 15 uur

vrijdag 13 september
Feestelijke opening van
de gerenoveerde Voorstraat
tijd: 19. 30 uur
plaats: nabij Voorstraat 1 vertrek
naar Voorstraat - Westeinde

zaterdag 14 september
Open monumentendag
tijd: 10-17 uur
plaats: zie de kranten

dinsdag 1 oktober
Verenigingsborrel
tijd: 21. 30-22. 30 uur
plaats: Royal

maandag 7 oktober
Bestuursvergadering
tijd: 20. 15 uur

maandag 4 november
Bestuursvergadering
tijd: 20. 15 uur

dinsdag 5 november
Verenigingsborrel
tijd: 21. 30-22. 30 uur
plaats: Royal

maandag 2 december
Bestuursvergadering
tijd: 21. 30-22. 30 uur

woensdag 11 en
donderdag 12 december
Kerstmarkt
plaats: Grote NH Kerk

De Voorstraat

*De weg loopt vredig tussen oude huizen,
mijn stappen klinken hol in d'avondlucht.
Ik hoor de blad'ren van de linden ruisen,
een late vogel slaat krijsend op de vlucht*

*'k Voel, zo wand'lend, iets teders in mijn ziel ontluiken
voor d'oude dorpskern, die van welvaart bloeit.
Ik denk aan vroeger, hoe naar Noordwijkse gebruiken
het dorp tot bedevaartplaats was uitgegroeid.*

*Elk geluid laat ik door mijn zinnen dringen,
'k luister naar de kerkklok die tien uren slaat.
Bruiloftsgasten hoor ik in 't Hof van Holland zingen
terwijl het raadhuis in het lamplicht baadt.*

*Hoog boven mij zie ik donk're wolken zeilen,
mijn hart klopt vrolijk met versnelde slag.
Jonge mensen, die in Hotel royal verwijlen,
gaan mij voorbij met luide schaterlach.*

*'t Is of enkel vreugden mij omgeven,
het houdt mij ver van oorlog, zorgen en verdriet,
maar welk kruis ik nog moet dragen in mijn leven,
u Voorstaat, u vergeet uw dichter niet.*

Bep van Oosten

Uit: Noordwijks herinneringen, uitgegeven ter gelegenheid van de viering
125 jaar badplaats door Verkade/First Lady

Dorpskern in het kort

Wilhelminahofje

De tuin van het Wilhelminahofje in de Pickéstraat is onlangs fraai geres- taureerd (zie tevens Kernpunten nrs. 14 en 15). De tuin lag er de laatste jaren wat verpieterd bij; en de aanleg was niet van het soort die men zich bij een hofje voorstelt.

Gelukkig is daar nu verandering in gekomen. Bomen werden gekapt, anderen geplant, paden opnieuw bestraat, taxushagen gepoot en de Wilhel- minaboorn kreeg een grondige opknopbeurt. De Open Monumentendag is voor velen misschien een mooie gelegenheid om ook hier eens een kijkje te nemen. De Pickéstraat behoort tot het oudste deel van Noordwijk is als straat zeer de moeite waard. Bovendien is er de kruidenwinkel op nr. 46.

Voorstraat 1

Het pand waar vroeger kapsalon Annet Voetberg zetelde, is keurig op- geknapt en heeft ongeveer de zelfde bestemming gehouden, maar dan voor viervoeters: er worden nu honden getrimd en verzorgd.

Muziek

Al geruime tijd worden door mevrouw E. van der Kuip muzieklessen gege- ven op Voorstraat 92. U kunt zichzelf of Uw kinderen nog opgeven.

Culinair

Ook op culinair gebied gaat het in de dorpskern steeds beter. Na partyservice Excellent heeft zich in de Voorstraat "t Recept" gevestigd. Wie naar binnen gluurt, ziet dat het voormalige Kikkertje onherkenbaar veranderd is. Ook de menu's verschillen een ietsje van die van het Kikkertje. . .

Schande I: Straatvegen

Of beter: niet straatvegen. Eén van de leden kreeg, telefonierend met de gemeente te horen: "... de prioriteit ligt in Noordwijk aan Zee ...". Moeten we dan zelf maar iemand aanstellen? Dat lijkt ons te gek. Maar je mag toch wel van de gemeente verwachten dat er een zekere regelmaat zit in het schoon- houden van Noordwijk-Binnen! Al het gekraai over de blauwe vlag doet zo toch wel erg schijnheilig aan!!

Schande II: de Overtuin

De gemeente heeft zich bij de aankoop van de Overtuin ooit verplicht deze te onderhouden en weer te beplanten. Twee en een half jaar geleden hebben De Oude Dorpskern en een aantal omwonenden op verzoek van de gemeente een aantal tuinontwerpen ingediend. Deze ontwerpen zijn kennelijk de zelfde bureaula ingegaan als het groenplan voor de gemeente Noordwijk. Horen we nog eens wat?

Schande III: de Florahof

Ook hier laat de gemeente de bewoners zitten. Wat is er toch aan de hand daar bij de groenvoorziening? Moeten we maar allemaal op Noordwijk Zee gaan wonen?

Henriëtte Roland Holst

De tuin aan de zijkant van de Lindenhof is rigoureuus gesnoeid. Je kunt er opeens weer inkijken. Ook achter het borstbeeld van Henriëtte Roland Holst zijn de struiken verdwenen en ... het resultaat is er naar. Het beeld valt weer op, en contrasteert prachtig met de achtergrond. Een complimentje waard!

Oranjefeesten

We kunnen terugkijken op zeer geslaagde Oranjefeesten, georganiseerd door de Oranjevereniging Noordwijk Binnen. Toch een prima traditie, zo op de verjaardag van "de oude koningin". Het weer leende zich er dan ook goed voor. Ook de aubade in Noordwijk Binnen op de "echte" koninginnedag in het voorjaar trekt steeds meer publiek. Zou niet eigenlijk elke Binder lid moeten zijn van die Oranjevereniging ?

Klaar voor het ringsteken tijdens de Oranjefeesten.

Douzastraat 25

Dit wordt geen historisch verhaal. Maar het gaat wèl over tenminste één historisch pand.

U kent, hoop ik, allemaal de Douzastraat. Niets geweldig groots, juist leuke huizen. Vaak is de gevel veel jonger dan het oude huis dat er achter schuil gaat.

Nummer 27, bijvoorbeeld, werd in 1630 gebouwd. De touwslagerij van Passchier. Daarnaast, geheel wit, staat het pand, waar Fastnet (nog) in huist. Dit pand is waarschijnlijk nog ouder dan dat van Passchier. Helaas wordt het onderhoud door de eigenaar verwaarloosd. Maar in feite is het een schitterend pand, waar heel wat Noordwijkers graag zouden wonen. Daarom roepen wij de eigenaar, die dit hopelijk onder ogen krijgt toe: *doe eens wat aan het onderhoud!*

De stichting van de Noordwijkse brandweer in 1547

drs. Geertruida de Moor

In 1547 brak er brand uit in het cisterciënzerinnenklooster Leeuwenhorst (zie afbeelding), dat bij Noordwijk(erhout) lag. De kloosterkeuken brandde bij die gelegenheid volledig uit. Dit moet een enorm gebouw geweest zijn, want de herbouw ging met zeer grote kosten gepaard.

De abdij besteedde het werk bij gedeelten in het openbaar aan en moest voor het publiceren hiervan 14 lb. 10 s. 8 d. betalen.

De Noordwijkse timmerlieden: Jacob Warboutsz. , Gerrit en Dirk van Tiel, en Pieter Cornelisz. schreven in voor een totaalbedrag van 481 lb. 6 s. 8 d.

De Leidse timmerman werd een bedrag van 4 lb. 2 s. 8 d. gegund.

Hierbij kwamen nog 395. 25 daglonen voor de metselaars, Dirk van Tiel, Claas Claasz. , Frans Willemsz. , Pieter Jan Wieltgensz. , Wouter Warboutsz. , Adriaan Claasz. ter Lyk en Jan Pietersz. uit Rijnsburg, die als regel 96 penning per dag kregen, 322. 75 daglonen voor de opperlieden Bartholomeus I-Jsbrandsz. , Frans Willemsz. , Dammas Pietersz. , Bartholomeus Claasz. ter Lyk en Jacob Dirksz. uit Rijnsburg, die als regel 56 penning per dag kregen; dat is bijna 60 % van de beloning van een metselaar

De laatste twee opperlieden waren ook als witter werkzaam. Ze brachten in totaal 64 hoed kalk aan, waarvoor ze een schelling per hoed kregen.

Voorts 52. 5 daglonen voor de timmerlieden: Arijs Pietersz. en Gerrit van Tiel, die als regel 64 penning per dag kregen; dat is ruim 66 % van de beloning van een metselaar.

Jan van Woerden, Bartholomeus Claasz. en Pouwels Florisz. en zijn zoon braken de overgebleven ruïnes af, ruimden het puin en maakten de stenen schoon voor een totaal bedrag van 11 lb. 2 s. 10 d.

Pieter Jan Wieltgensz. en Jacob Warboutsz. zaagden hout voor een totaal bedrag van 2 lb. 7 s.

Gerrit Thomasz. repareerde voor 10 s. de sloten.

Dit kwam in totaal op 188 lb. 13 s. 8 d.

In totaal werd in 1546/57 aan de herbouw van de kloosterkeuken uitgegeven: 688 lb. 13 s.

De kerk had ook schade opgelopen, want beeldhouwer/steenhouwer meester Cornelis Jacobsz., repareerde in 1549/50 het sacramentshuis en de beelden op het oksaal voor een bedrag van 53 lb. 6 s. 8 d.

Schilder Gerrit Cornelisz. Vink uit Leiden moest dit sacramentshuis en het oksaal in de kerk beschilderen voor 14 lb. 4 s. Ook moest hij in de kerk 14 beelden weer beschilderen en 4 engelen vernissen.

Hij kreeg 80 penning voor een beeld en 96 penning voor een engel betaald. Samen met verf, die elders in de kerk werd aangebracht en het beschilderen van de bovenkant van een bedstede en een schoorsteen kwam dit de abdij op 10 lb. 4 s.

De Noordwijkse orgelbouwer Jacob Warboutsz. repareerde in 1549/50 het orgel voor in totaal 14 lb.

Totaal 780 lb. 7 s. 8 d.

De totale inkomsten van het klooster bedroegen in 1549/50: 7800 lb. 16 s. 8 d.

De materiële schade van de brand bedroeg dus ongeveer 10 % van de jaarinkomsten van de abdij.

In 1546 bedroegen de totale inkomsten van Noordwijk 1117 lb. en in het jaar erop 1339 lb. Dus als we het gemiddelde nemen komen we op een gemiddeld van 1228, wat we aannemen als de inkomsten in het jaar 1547 van het dorp Noordwijk. De reparatie in het klooster stond dus gelijk aan ruim 63 % van de inkomsten van het dorp in hetzelfde jaar.

Brandpreventie

Toen het kalf verdrongen was, dempte men de put. Bartholomeus Claasz. ter Lyk kreeg opdracht de 23 schoorstenen van het klooster te vege, waarvoor hij 16 penning per stuk kreeg ofwel 1 lb. 12 s. 8 d. .

Sommige van de zusters hadden bij het bluswerk geholpen, want Cornelis Gerritsz. van Vollenhoven moest voor acht van hen een nieuw paar kousen maken.

Ook de Noordwijkers hadden meegeholpen de brand niet naar de kerk en andere belendende percelen over te laten slaan. Zij hadden brood, boter en haring van de abdij verstrekt gekregen. Deze etenswaren had glazenmaker Arend Ewoutsz. , samen met zeep en lijm voor een bedrag van 3 lb. 17 s. 5 d. geleverd. Bovendien had de abdij bij de Leidse brouwer: Adriaan Jansz. 3 vaten bier voor 1 lb. per stuk afgenomen.

Hoewel Noordwijk in april 1450 vrijwel afgebrand was, beschikte het dorp bijna 100 jaar later kennelijk nog niet over een (begin) van een brandweer. Want in de hitte van het gevecht tegen het vuur was de Noordwijkers door de zusters 100 Carolusgulden (133 lb. 6 s. 8 d.) beloofd, als de kerk voor brand gespaard bleef. Maar de abdij had na afloop van de brand een akkoord gesloten met baljuw, ambachtsheer, schout en gezworenen van het dorp, inhoudende dat het klooster geld zou geven voor brandhaken, -ladders, en -emmers. Deze zouden bij brand zowel voor het klooster als voor het dorp als gebruikt worden, terwijl er ook een geldelijke vergoeding voor de verrichte werkzaamheden werd gegeven, want we lezen:

“Item inden incendie ende brant, God betere het, van ons convent om dat volck moeten geven om tgoedshuys ende anders ongebrandt te houden, belooft hondert Carolus gulden. In plaetse van dien tot moderatie ende cortsele des voirscreven somme is geordineert by den oversten ende ghezworens van Noortich dat mijn vrouwe ende convent eens geven sullen tot brandhaecken, ladderen ende leeren brandt emmeren tot convents ende dorps behueff ende tot uelmissen 36 rijns gulden facit XLVIII lb” .

(Bij de brand, God beware, moest ons klooster aan de mensen toezeggen te geven om de kerk en andere gebouwen vrij van vuur te houden 100 Carolusgulden. In plaats daarvan is ter vermindering van de voorschreven som door de leiding en gezworenen van Noordwijk vastgesteld, dat de abdis en het klooster een som ineens van 36 rijns gulden (48 lb.) voor brandhaken, ladders en leren brandemmers ten gebruike van het klooster en het dorp en tot aalmoes moest geven).

Kennelijk had deze regeling nogal wat voeten in de aarde gehad, want de zusters Ludgard van Sonneveldt en Elizabeth Adriaansdr. van Dorp waren na de brand naar het dorp geweest. Voor hun reis- en verblijfskosten waren 33 s. 4 d. uitgegeven.

We zijn door de Noordwijker dorpsrekening van 1548 nauwkeurig geïnformeerd hoeveel er geïnvesteerd werd in het materieel van de brandweer.

Schoenmaker Lenard Gerritsz. leverde 20 brandemmers, die van leer geweest zijn 14 lb. 6 s. 8 d.

Smid Jan Gerritsz. leverde 6 brandhaken 3 lb. 6 s. 8 d.

Smid Thomas Claasz. leverde 3 brandhaken en een haak voor een brandtrap 2 lb.

Timmerman Pieter Cornelis leverde een brandladder en de stelen voor de brandhaken 1 lb. 6 s. 8 d.

Het merken van de brandemmers kwam op 6 s. 4 d.

Dit kwam in totaal op 21 lb. 6 s. 4 d.

Er werd dus 48 lb. - 21 lb. 6 s. 4 d. = 26 lb. 13 s. 8 d. aan de blussers uitgekeerd. Daar we niet weten hoeveel personen bij het bluswerk betrokken waren, kunnen we niet zeggen hoeveel ieder voor zijn moeite tijdens het gevaar kreeg.

Door het ongelukkige toeval van de brand in de kloosterkeuken van de abdij Leeuwenhorst werd echter de basis gelegd voor de Noordwijkse brandweer. Deze stichting van een brandweer is de oudst bekende in de Noordelijke Nederlanden.

Mediterende en wandelende religieuzen van het klooster Leeuwenhorst.

Detail van: De abdij Leeuwenhorst van een anonieme kunstenaar. Aanwezig: Rijksmuseum Het Catharijnenconvent, Utrecht.

Kruidkoek van de Leeuwenhorster religieuzen anno 1468

Deze kruidkoek is verkrijgbaar op Open Monumentendag 1991 bij de stand van de Vereniging "De Oude Dorpskern" en is vervaardigd door bakkerij Wanninkhof. Mevrouw drs. G. de Moor uit Delft heeft veel onderzoek verricht naar de geschiedenis van de eertijds in Noordwijkerhout gevestigde Abdij Leeuwenhorst. Zij deed dit aan de hand van de boekhouding van dit klooster die bijna geheel is bewaard gebleven. (Algemeen Rijksarchief in Zuid Holland). Deze publikatie verscheen reeds in de gids voor de Open Tuinendag in juni 1991.

In 1261 stichtten de Hollandse edelen Arnold en Alewijn van Alkemade het cisterciënserinnenklooster Leeuwenhorst. In de abdij verbleven voor het merendeel adellijke zusters. De abdij bezat veel grond en was daarom als lid van de geestelijkheid, hoofdingeland van het Hoogheemraadschap Rijnland. In de rekening van het jaar 1468/1469 treffen we in de boekhouding bij de rubriek 'cruyt' de volgende post aan:

"Item inden Haghe ghecoft een deel cruyts daer men die stede houtwer ende die heemraets van Rijnlant koeck of bacte hier naghescreven:

VIII loot caneels

VIII loot nagel

vier loot pepers

XVI loot ghengebaer

vier loot foelgen

vier loot galyga"

Waarschijnlijk hield het Hoogheemraadschap in aanwezigheid van de stadhouder van Holland, Lodewijk van Groothuuse, een belangrijke bijeenkomst. De Leeuwenhorster religieuzen droegen daaraan bij door een kruidig gebak te sturen. Deze baksels waren erg duur, maar werden ook zeer gewaardeerd. In totaal kostten alleen al de specerijen, die de zusters bij hun vaste kruidenleverancier, in die tijd Jan Claasz., kochten 1 pond, negen schelling en 8 denieren. Voor dit bedrag moest daar in 1468/69 een opperman bijna 18 dagen, een timmerman 7 dagen en een metselaar 5 dagen voor werken.

Kaneel is afkomstig van de Cinnamonum heester, terwijl de **nagelen** bloemknoppen zijn van de kruidnagelboom (*Caryophyllus aromatica*, *Eugenia coryophyllata*). **Peper** bestaat uit de bessen van de *Capsicum longum* en *Capsium annum*. Zwarte peper is scherper van smaak dan de witte. **Gember** is de wortelstok van *Zingiber (officinale)*. **Foelie** is het vlezige omhulsel van de nootmuskaat (*Myristica aromatica*), dat rood van kleur is. **Galyga** (*Alpina galanga*) is de Arabische (khalanjan) verbastering van het Chinese ko-liang-kiang. De ca. 2 meter hoge plant heet in het Indonesisch 'laos' en de wortel ervan wordt onder deze naam op het ogenblik in Nederland verkocht. De gedroogde wortel van deze plant wordt al sinds de middeleeuwen in Europa gebruikt. Laos werd toen ook als poeder aangevoerd. In de middeleeuwen was suiker erg duur en gebruikte men meestal honing als zoetmiddel.

Wanneer we het kruidenmengsel van de Leeuwenhorster zusters omzetten tot onze verhoudingen lijkt het volgende recept redelijk uitvoerbaar.

recept:

200g bloem of rogge- of volkorenmeel en
1 theelepel bakpoeder, of
200g zelfrijzend bakmeel, voorts
200g boter
200g honing of 200g bruine suiker en
4 eieren.

Benodigde kruiden:

2 afgestreken theelepels kaneel
2 afgestreken theelepels kruidnagelen
1 afgestreken theelepel witte peper
1 afgestreken theelepel foelie
4 afgestreken theelepels gember
1 afgestreken theelepel laospoeder
zout

bereiding:

Roer de boter tot room en voeg de honing toe en blijf roeren tot het mengsel licht van kleur is. Voeg de eieren, specerijen, en zout toe en meng net zo lang tot er een regelmatige grauwe massa ontstaat. Voeg hierbij de bloem. Voeg nu de gember en laospoeder erbij.

Bak het geheel in een beboterde bakvorm, waarin paneermeel tegen het aanbakken is aangebracht. De vorm mag ten hoogste voor 2/3 gevuld zijn. Bak-tijd, in een voorverwarmde oven, is ca. 50 minuten bij 160 °C. Wij krijgen dan ongeveer 800g kruidkoek.

De zusters gebruikten ongeveer 40 maal zoveel ingrediënten. Dientengevolge bestond hun geschenk uit ongeveer 60 kilo kruidkoek!

Overgenomen uit: 'De Rijnlander', personeelsblad van het Hoogheem-raadschap van Rijnland. 1987, 4e jaargang nr. 7.

Een lange reis om in Noordwijk te komen

Mieke M. Flemming
Voorstraat 23

33 Jaar geleden emigreerde ik met mijn ouders, twee broers en één zus naar Adela, Australië. 17 Jaar geleden kwam ik terug naar Nederland op vakantie, en bij aankomst op Schiphol voelde ik dat ik "thuis" was. 4 Jaar geleden kwam ik bij mijn collega in Noordwijk op bezoek.

Eerst even de kaart erbij pakken, waar ligt die plaats? Dichtbij Leiden, dus via Leiden, na wat zoeken Noordwijk gevonden (een oriëntatiegevoel zat niet in mijn geboortepakket). Het bordje Voorstraat ontdekte ik op die manier direct, ik kwam met de auto de juiste verkeersrichting de Voorstraat oprijden, om bijna op het eind (of het begin?) bij nummer 23 aan te komen. Wat een groot huis, wat zal ik achter die deur vinden?

Wat een heerlijke sfeer in het ouderlijk huis van Leo van der Meer. Een huis waar hij met vier broers en drie zussen opgroeide. Leo liet mij zijn Noordwijk zien. Een wandeling door de voorstraat, Nr. 23 en 25 vroeger het huis van Opa en Oma van der Meer, het huis schuin tegenover het vroegere postkantoor, was het huis van Opa en Oma Alkemade, moeders kant, en verderop het huis van neef Putman. Daarna een strandwandeling, een kopje koffie in het Huis ter Duin, een etentje op zee en niet te vergeten een drankje in het bruine café van Noordwijk, Café Thomas. Wat een verschil tussen de drukte van Amsterdam, waar ik toen woonde, en het rustige sfeervolle dorp Noordwijk, weer zo anders dan het rustige Adela.

3 Jaar geleden kwam ik in Noordwijk wonen. Mijn vriendinnen vroegen mij of ik Amsterdam niet zou missen, onder andere de Albert Cuypmarkt, het uitgaansleven, de winkels. Nee! ik had mijn 'thuis' gevonden. Als ik de torens van Noordwijk zie, terug van weg geweest, denk ik wat een heerlijk plekje is het toch. Het rustige plekje waar nr. 23 zich bevindt, het strand dichtbij, 's winters om lekker te bewandelen ('s zomers lekker te vermijden). Het uitgaansleven kun je zo opzoeken, maar geef mij maar de duinen en bossen of het ommetje Varkensbos via het achterom (de Offemweg). Moet dan altijd glimlachen als ik de groene achterdeur van de slager zie. "Daar gaan de koeien erin, en op de Voorstraat in stukjes eruit" zei Leo de eerste keer dat we het ommetje deden.

Wat goed dat ook de niet in Noordwijk geboren mensen zich zo inzetten om Noordwijk te behouden. Er zal waarschijnlijk toch een tijd komen van alleen maar plastic (recycled natuurlijk) huizen, als we onze S. F. schrijvers moeten geloven, dus moeten we zo lang mogelijk het historisch beeld van Noordwijk behouden. Op vakantie in Adela, Australië zo'n 3 jaar geleden, vierde het land het 200-jarig bestaan, toen dacht ik even, te gek, ik woon nu in een huis van 300 jaar oud.

Een engels gezegde schiet me te binnen: "Home is where the heart is", Noordwijk dus!

P. S. Bij deze is mijn belofte uit kernpunten nr. 14 voldaan.

De Kerktuin

De heer Dieleman zond ons het volgende stukje.

Omdat in augustus, twee jaar geleden was, dat er begonnen werd met het fatsoeneren van de muurzijde van de tuin bij de Grote Kerk, is het misschien wel aardig om in dit extra dikke nummer van Kernpunten iets over dit tuindeelte te vertellen.

Dat het ook hier een grote bende was, was duidelijk. Niet alleen werd dit gedemonstreerd door bijvoorbeeld het ontbreken van stenen in de bestrating, maar ook door de aanwezigheid van zwerfvuil van onze consumptiemaatschappij, hondenuitwerpselen en het voorkomen van bepaalde planten die zich thuisvoelen in zulke verloederde milieus.

Zo tierde de paardebloem er welig; brandnetel, varkensgras, kweek, herderstasje, veldkers en vogelmuur, enz. bepaalden verder het aanzien van het smoelige geheel. Door het jarenlang strooien van duivevoer, kwamen diverse tarwesoorten tot ontwikkeling en daardoor ook weer akkeronkruiden als ganzevoet en brave hendrik. Ook hoort hier de stinkende gouwe thuis, die getolereerd werd en dus nog aan te treffen is tegen de muur, daar waar het behalve wat somber ook nog vochtig is.

Door het eindeloos gemanipuleer met vijfduimers, rijNSTEENTJES, plavuizen, Bentheimer hardsteen, enz., is nu achter het houten hek een indeling met 21 vakken te zien, te beginnen bij de Voorstraat met vak 1 (met de dikke boom) en eindigende met vak 21 (waar eens het symbool van hulpvaardigheid voor de mens in nood stond: de openbare waterplaats) aan de kant van de Kerkstraat.

Sommige van deze vakken zijn onderverdeeld in kleinere; duidelijk is dit te zien bij vak 18, het kruidenvak met de cirkel en de rode plavuizen. Vak 20 heeft in zich 29 rondjes van verschillende grootte met verschillende aanpassingen, zodat er een diversiteit van planten mogelijk is. Omdat er een tamelijk grote ruimte was tussen de twee laatste vakken, zijn er in de saaie bestrating een achttal rondjes gemaakt, waarvan twee groeigelegenheid aan waterplanten geven.

Tot nu toe is de meeste tijd besteed aan de aanleg, zodat de beplanting achterop geraakt is; veel vakken zijn dan ook nog leeg. Toch is er afgelopen voorjaar al wat te zien geweest en onder de kruiden zijn er nog planten die bloeien tot op dit moment.

Het wordt natuurlijk heel saai als ik in een lange opsomming alle namen zou noemen van de planten die er aan te treffen zijn: zo voor een eerste jaar is dat aantal niet gering. Dit stukje wordt misschien leesbaarder als we ons beperken tot de behandeling van enkele vakjes, dan blijft er voor een volgende uitgave van Kernpunten ook nog wat te schrijven over.

Vak 1 is wel interessant; opvallend is natuurlijk de knoer van een boom, maar toch is er nog plaats voor onderbegroeiing die thuis hoort in het sombere, bosachtige milieu. In de eerste plaats de langbloeiende dagkoekoeksbloem. Verder treft men aan het maarts viooltje, longkruid, bosanemoon, slanke sleutelbloem, maagdenpalm, vijfvingerkruid, kruipend zenegroen, donkere ooievaarsbek, muskuskruid en de zeer zeldzame muurhavikskruid en gevlekte havikskruid. Dat allemaal op een stukje van 3,80 x 2,45 m. In de onmiddellijke omgeving, dus buiten de vakken, groeit een groot aantal soorten (6) varens, muurleeuwebek, stinkende gouwe en vingerhoedskruid. Dit gedeelte gaat dus al aardig op een heemtuin lijken.

Ook interessant is vak 17, een vierkant vak, omzoomd met kleine poreuze kalkhoudende steentjes en daar om heen weer witte plavuizen. Onzichtbaar weggewerkt bevindt zich in het midden van dit vak een douchebak met afgesloten afvoer. De aangebrachte leemhoudende grond blijft zodoende vochtig, zodat er gelegenheid geschapen is voor zeer zeldzame en kwetsbare planten: moeraswespenorchis, parnassia en duizendguldenkruid, planten die in ons land door grondwaterpeilverlaging, ontginning, gebruik van kunstmest en overbemesting op uitsterven staan. In het midden, nog niet bloeiend, staat tormentil. Om het natte gedeelte is een rand aangebracht van halve stenen; de aangekoekte metselspecie, vroeger gemaakt van schelpen, is kalkrijk. In deze ongeveer 40 cm brede strook staan ook pronkstukjes van de Nederlandse (voormalige?) flora, te weten gewone vogelmelk, kuifhyacin (beide zijn bolgewassen), wondklaver, liggend stalkruid, echte tijm, geel walstro en kruisbladgentiaan.

We stoppen nu maar met het plantaardig gedeelte, hoewel het best leuk is om te verklappen dat er ook nog ergens valkruid (arnica), steenbreekvaren, kattedoorn, keverorchis en klein trilgras staat. De overtuiging dat de meeste lezers het bijzondere van laatstgenoemde planten niet beseffen, geeft me de zekerheid dat de hartklachten door opwinding niet toenemen.

Behalve dat je bij de aanleg van de kerktuin (of er nooit een einde aan komt!) te maken hebt met stenen, zand, puin, planten, hout en dergelijke, zijn er ook de contacten met mensen, veelal passanten die niet kunnen nalaten iets tegen je te zeggen, al was het maar over het weer ("het jasje kan er wel weer bij aan", hk). Naast kritiek, ook woorden van waardering en bemoediging. Niet uit te roeien is de gedachte bij sommigen dat al die vakken graven zijn, ook al heb ik nog zo geprobeerd de langgerekte vakken te verdoezelen door het maken van figuren met kinderhoofdjes of plavuisen. De ronde perkjes kan ik al helemaal niet met een begraafplaats in verband brengen.

Een ander facet van de aanleg zijn de onkosten. Ook al worden er zoveel mogelijk oude materialen gebruikt, (b. v. restjes van de stratemakers), het is niet te vermijden dat er onkosten gemaakt worden. Die zou je allemaal aan het kerkbestuur door kunnen geven, maar omdat er natuurlijk veel meer mensen gebaat zijn met een aangenaam woon- en leefklimaat in de buurt van de kerk, dan alleen het handjevol kerkgangers, leek (lijkt) het me niet onredelijk een beroep te doen op wat ik maar voor het gemak sponsors noem. Dat zijn natuurlijk in de eerste instantie mensen (bedrijven) uit de onmiddellijke omgeving, die d. m. v. een brief beleefd verzocht werden (worden) een (bescheiden) financiële bijdrage te storten op het rekeningnummer van de Ned. Herv. Gemeente. De meeste van de aangeschrevenen laten niets van zich horen. Bij een voorzichtige informatie bij vermeende sponsors, moest ik helaas vaststellen dat niet alle bewoners van de "deftige Veurstraat" zo voorkomend zijn.

Sommigen denken dat ik het allemaal voor mezelf doe; iemand vond het maar "kinderachtig" wat ik aan het doen was en dat het "toch maar niets zou worden als wij de planten niet leveren". Weer een ander trad mij zo kleinerend tegemoet, dat je je werkelijk afvraagt, of die befaamde hoffelijkheid van Holland nog bestaat. . . .

Gelukkig zijn er ook mensen met "niet van dat benauwde". Zo heeft de Vereniging "De Oude Dorpskern" een leuk voorzetje gegeven, waarvoor op deze plaats hartelijk dank.

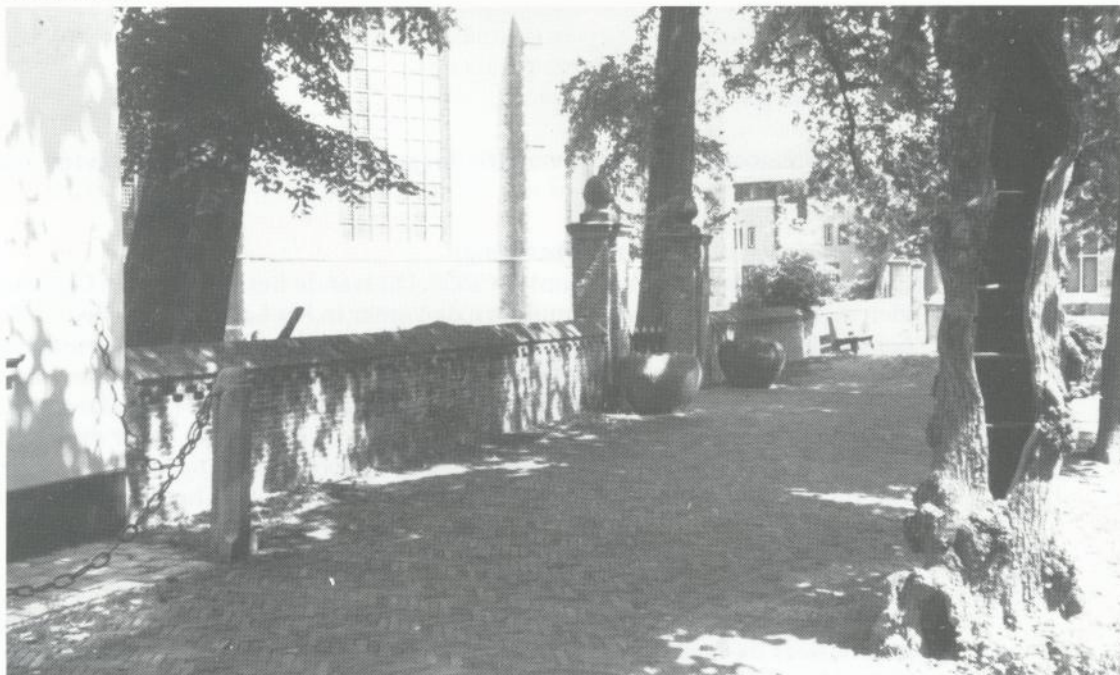
Het wachten blijft echter op de echte grote sponsor, die in één keer de financiële perikelen oplost die ontstaan door verf, hout, schroeven, spijkers, cement, planten, zaden, naambordjes, enz. enz. , zaken die nu eenmaal nodig zijn.

Gesterkt door anderen die ook een financieel steentje bijdroegen aan het geheel, en door het zien van mensen die al of niet met foto- en video-apparaat de tuin met belangstelling bekijken, ga ik nog maar even (?) door.

"Honni soit qui mal y pense". De voorzitter is wel zo vriendelijk in een voetnoot te vermelden wat hier mee bedoeld wordt.

Voetnoot: Honni soit qui mal y pense betekent: schande over wie er kwaad van denkt. Het is het devies van de in 1348 ingestelde (engelse) Orde van de Kouseband.

Jaarverslag 1990 Vereniging "De Oude Dorpskern"

In het afgelopen jaar zijn er contacten geweest met bijna alle politieke partijen, m. u. v. Noordwijks Belang. Zowel DOD als de partijen vonden dat zeer vruchtbaar. Punten die ter sprake kwamen hadden betrekking op verkeer en ruimtelijke ordening, hoe is Uw visie op Noordwijk, zoals zich dat moet ontwikkelen tot bijv. het jaar 2000, welke grenzen stelt U aan die ontwikkeling, zodat het dorp voor de burgers leefbaar blijft? Het werden vaak zeer geanimeerde gesprekken, waarbij de tijd al gauw geen rol meer speelde.

Ook waren er contacten met de wethouders Willms en Salman. Deze contacten verlopen doorgaans plezierig, hoewel wij niet altijd het achterste van de tong te zien kregen. Bij de herinrichting van de Voorstraat is er goed geluisterd door de gemeente, met name naar de door ons gehouden enquête. Deze goede verhouding mag niet in de weg staan, dat de gemeente zakelijk en soms hard benaderd zal worden.

Wij hebben een bijeenkomst gehad met het bestuur van het NOV Noordwijk-Binnen. Geconstateerd werd, dat er parallele belangen zijn, maar ook belangen die mogelijk uiteen lopen. De goede verstandhouding zou er niet onder hoeven te lijden.

Soms was er contact met de pers. Dat wordt door ons niet gezocht, maar gebruikt om onze mening weer te geven.

Het belangrijkste dat voor ons telt, is de mening van U, de leden. En die hopen we te horen op de verenigingsborrel, die met wisselend succes wordt gehouden, maar ook graag op de ledenvergadering.

Noordwijkse Rederijkerswedstrijden en Blazoenen. Deel III

Geertruida de Moor,
F. C. van Bohemen en
Th. C. J. van der Heijden

De St. Jorisdooien beschikt over drie blazoenen van de Leliken onder den Doornen.

I. Het blazoen uit 1550 (zie afbeelding)

Het eerste, oudste blazoen stamt uit 1550. Dit laat de Besnijdenis van Christus zien met daarboven de zinspreuk van de kamer in het Latijn *'Sicut Liliū inter Spinās'*. De afbeelding wordt omgeven door een eiken frame met Korintische zuilen. De bovenkant is afgesloten door een pediment in segmentale vorm. De wapens van Holland en Noordwijk, zowel als het jaartal 1550 zijn op het pediment geschilderd. De naam van de schilder is onbekend, maar de artiest moet duidelijk uit de Leidse of Haarlemse school afkomstig zijn. De naam van de kamer *'De Leliken onder de Doornen'* is afgeleid van het Hooglied van Salomo 2,2.

*'Ja, als een lelie onder de doornen,
zo is mijn vriendin onder de meisjes'*.

Vanaf de vroege Christentijd hebben de mensen in deze tekst een verwijzing gezien naar de Heilige Maagd Maria. Deze vergelijking werd vaak gebruikt in middeleeuwse hymnen en litanieën. Van de zalige cisterciënserinnenzuster Ida van Zoutleeuw wordt verteld, dat zij zich gedroeg *'als een lelie onder de doornen'*. Deze zeldzame afbeelding komt voorts voor op een conventsiegel uit 1444 van de cisterciënserabdij te Binderen bij Helmond. De tekst *'als een lelie onder de doornen'* treffen we bovendien aan bij het beroemde altaarstuk van Luca Signorelli *'Dispuut over de Onbevleete Ontvangenis'* uit 1521, dat in het Museo Civico in Cortona hangt. Verschillende rederijderskamers gebruikten de lelie als naam voor hun kamer. Zoals ieder cisterciënserklooster was Leeuwenhorst gewijd aan de heilige Maagd Maria (zie afbeelding). We moeten

Kloosterzegel van Leeuwenhorst.

Rederijkersblazoen van Noordwijk 1550.
'De Besnijdenis'

in ogenschouw nemen, dat 'de Besnijdenis van Christus' als één van de belangrijkste gebeurtenissen uit Maria's leven werd beschouwd. In de heidense wereld was de eerste januari bekend als een tijdstip voor uitgebreide festiviteiten, waaraan de christenen niet konden deelnemen. De Heilige Augustinus verbood deze feesten zelfs voor zijn geloofsgenoten. Direct na de erkenning van het christendom binnen het Romeinse keizerrijk werd een Maria-feest afgekondigd op de eerste januari, waarschijnlijk als reactie op de heidense feesten voor Vesta. Dit vroegere feest van Maria werd aan het begin van de 7^e eeuw vervangen door het feest van de Besnijdenis, maar de muziek kwam uit de mis van Onze Lieve Vrouwe.

Hoewel de middeleeuwse kerk probeerde de overdreven nieuwjaarsfestiviteiten in toom te houden, liepen deze dagen met een zekere regelmaat uit de hand. De rederijderskamers namen vaak actief deel aan de feestelijkheden in deze periode van het jaar door nieuwjaarsliedjes te zingen. In Noordwijk vierden de rederijders het nieuwe jaar tezamen met het klooster Leeuwenhorst. Vanaf 1559/60 vinden we in de rekeningen van de abdij vermeldingen van toelagen aan de rederijders voor het zingen van het nieuwe jaar en later voor het brengen van de mei.

II. Het blazoen uit 1642 (zie afbeelding)

Het in 1642 geschilderde blazoen betreft ook een voorstelling van de 'Besnijdenis van Christus', geschilderd in een ovaal met rolwerk. De heilige Jozef en Maria brengen hun kind naar de mohel (besnijder), die te herkennen is aan zijn lange, scherpe nagels, die een kenteken zijn voor zijn ambt. Onder het ovaal staat het devies van de kamer 'Wt Liefd bestaen'. Boven dit devies staat een vaas met drie lelies, terwijl ook rondom het ovaal witte lelie-versieringen zijn aangebracht. Het wapen van Noordwijk: in zilver een zwarte leeuw, staat voor de toeschouwer rechts van het ovaal. Het wapen van Wigbold van der Does, die van 1640 tot 1669 ambachtsheer van Noordwijk was, een familielid van de bekende humanist Janus Douza, staat aan de linkerzijde.

We zijn nu in staat dit rederijdersblazoen op naam te stellen van Nicolaas Isaacz. van Swanenburg door de volgende informatie uit de bronnen. In de 17^e eeuw werden verschillende inventarissen opgemaakt van de bezittingen van de Noordwijkse rederijderskamer. De eerste dateert uit 1641. In een lijst gedateerd 12 mei 1661 lezen we: 'een blazoen by Swanenburg gemaict 1642'. Er waren in de 17^e eeuw verschillende schilders met de naam (Van) Swanenburg actief. We moeten dus vaststellen om welke Swanenburg het hier gaat. De Leidse Kunstenaar en burgemeester Isaac Claesz. van Swanenburg (circa 1538-1614) is als schilder niet alleen belangrijk vanwege de kwaliteit van zijn werk, maar ook door de wetenschappelijke benadering van de schilderkunst, die zo specifiek is voor de humanisten uit de burgerij in de tweede helft van de 16e eeuw in de pas onafhankelijk geworden Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Isaac Claesz. van Swanenburg was getrouwd met Maritgen Joostendr., die hem tien kinderen schonk. Drie zonen werden ook kunstschilder. Jacob Isaacsz. van Swanenburg is bekend, omdat hij één van de leermeesters van Rembrandt was. Jacob werd circa 1571 geboren en stierf in 1638. Van zijn broer Willem is bekend, dat hij in 1621 overleed. Het is duidelijk dat deze twee artiesten geen schilderij in 1642 gemaakt kunnen hebben. De enige broer, die nu overblijft is Nicolaas Isaacsz. van Swanenburg. Hij blijkt in 1607 in zijn vaders atelier werkzaam te zijn geweest, waarna hij naar Den Haag vertrok. In dat jaar trouwde hij aldaar met Janneke Jacobsdr. van Leeuwen. Tijdens de godsdiensttwisten (1618-1619) die vielen in het Twaalfjarig Bestand koos Nicolaas de zijde van de remonstranten. Omdat die in

Rederijdersblazoen van Noordwijk 1642, 'De Besnijdenis' door Nicolaas Isaacsz. van Swanenburg.

Leiden hevig werden vervolgd, besloot hij zich niet aldaar of in Den Haag op te houden, maar in het zeer vreedzame, overwegend katholieke dorp Noordwijk. Nicolaas was dus de enige schilder met de naam Van Swanenburg, die in staat was om de opdracht van de Noordwijkse rederijders in 1642 aan te nemen. Hij zal niet vreemd tegen zo'n opdracht hebben aangekeken, daar zijn vader al in 1596 blazoenen voor de Leidse kamer 'De Witte Acolyen' vervaardigde. Nicolaas stierf in 1652 en werd, als zoveel remonstranten, in de Leidse Hooglandse kerk begraven. Het schilderij uit 1642 is niet gesigneerd, maar het geeft een visuele aanduiding naar de naam Van Swanenburg en draagt het jaartal 1642. Onder het motto van de rederijderskamer kunnen we twee zwanen onderscheiden. Deze zwanen kunnen beschouwd worden als een verwijzing naar het wapen van de familie (Van) Swanenburg. Sommige leden voerden twee, andere drie zwanen. De combinatie van het bronnenmateriaal en een visueel kenmerk geeft ons het recht het uit 1642 daterende rederijdersblazoentoe te schrijven aan Nicolaas Isaacsz. van Swanenburg. Dit is tot heden het enige bewaard gebleven werk van zijn hand.

III. Het in 1645 geschilderde blazoentoe (zie afbeelding)

De uit 1661 daterende inventaris van de Noordwijkse rederijderskamer, die Van Swanenburgs schilderij vermeld, bevat ook de volgende zinsnede: 'een blazoentoe by Velsen gemaect 1645' en wij vinden het bij de inventarislijst van 1646 nog explicieter: 'een blazoentoe vereert van Jacob Gerritsz. van Velsen'. Dit blazoentoe geeft eveneens 'De Besnijdenis van de Heer weer' in een ovaal, waarboven 'De Lelie onder de Doornen' in een kleiner ovaal afgebeeld is. Het grote ovaal wordt ondersteund door putti (=engeltjes); de naam van de rederijderskamer - 'Sicut Lilium inter Spinias' - is weergegeven op een banderol tussen het grote en het kleine ovaal. Bovenaan links staat het wapen van de ambachtsheer, Wigbold van der Does, en rechts staat het wapen van Noordwijk. Onderaan staat het devies 'Wt Liefde bestaen'. Uit een inventaris, die in 1655 na de dood van Jacob Gerritsz. van Velsen van zijn goederen gemaakt werd, weten we, dat hij twee huizen in Noordwijk en land in Noordwijk zelf en in de nabij gelegen plaatsen Offem, Voorhout en Noordwijkerhout bezat. Zijn schilderijenverzameling bevatte een portret van de remonstrantse theoloog Johannes Wtenbogaert, hetgeen een aanwijzing is dat Van Velsen tot dezelfde kerkelijke richting behoorde als Nicolaas van Swanenburg. Het rederijdersblazoentoe van Van Velsen uit 1645 is zijn tot op heden enige bekende werk.

Rederijdersblazoentoe van Noordwijk 1645. 'De Besnijdenis' door Jacob Gerritsz. van Velsen.

Verslag Algemene Ledenvergadering 1991

Op dinsdag 12 maart 1991 vond de jaarlijkse algemene ledenvergadering van de vereniging "De Oude Dorpskern" plaats. Deze werd gehouden in Restaurant "De Beurs", Voorstraat 123, Noordwijk-Binnen.

1. **Opening en ingekomen stukken.** De voorzitter opende de vergadering met een hartelijk welkom en excuseerde de bestuursleden Den Haan, Alders en Boonstra, die om uiteenlopende redenen afwezig waren.

Hij begon met een overzicht te geven van de bestuursactiviteiten van het afgelopen jaar, die U elders onder "Jaarverslag 1990" afgedrukt vindt. Hij memoreerde dat deze dag niet alleen gedenkwaardig was als dag van de ledenvergadering, maar ook dat vandaag de Voorstraat geveegd was.

2. **Verslag van de Algemene Ledenvergadering d.d. 2 april 90** (zie Kernpunten 14) Over dit verslag waren geen vragen, zodat het volgende punt aan de orde kwam: 4. **Verslaggeving van de werkgroepen** (omdat de kascommissie nog niet voltallig was). Hier gaven mevrouw Bink, mevrouw Wingender en de heer Kemper een overzicht van de werkzaamheden van resp. Kernpunten, de Cultuur/Evenementencommissie en de werkgroep Ruimtelijke Ordening/Verkeer. Over de laatste werkgroep elders in dit nummer meer.

5. **Bestuursverkiezingen.** Aftredend en niet herkiesbaar was mevr. Truusje Wingender-Mulder. Tekenend voor Truusje was, dat zij haar werkgroepleden ging bedanken met een zeer origineel kado: een marsepeintaart met een pomp erop. Daarna schetste de voorzitter de markante rol, die Truusje in het bestuur vertegenwoordigde, en gaf haar twee gegraveerde glazen, met de aloude pomp erop kado, vergezeld van een prachtige bos bloemen. Het bestuur stelde voor om in deze vacature te voorzien door de verkiezing van mevr. Brigitte Duindam uit de Wilhelminastraat. Brigitte is moeder van twee kinderen en is actief vooral bij sportclubs van de kinderen. Bij gebrek aan tegenkandidaten kon zij direct verkozen verklaard worden. Daar inmiddels de kascommissie compleet was, kon nu 3. **Financieel overzicht van het jaar 1990**, aan de orde komen. De kascommissie had de boeken in orde gevonden en stelde voor de penningmeester, mevr. Alders te déchargeren. De kascommissie werd herverkozen, maar had wel haar bedenkingen tegen het extra laten controleren van de kas door een accountant. Waarvan acte! De **rondvraag** leverde geen grote problemen op, zodat de vergadering gesloten kon worden voor een drankje, in afwachting van de causerie van de heer Bonnike.

Monumentale gevel in de Voorstraat.

Werkgroep Verkeer en Ruimtelijke Ordening

Verslag van de werkgroep Verkeer en Ruimtelijke Ordening, gedaan door Rob Kemper, op de Ledenvergadering van de vereniging "De Oude Dorpskern".

Dames en Heren,

Ik wil beginnen met U een raadsel voor te leggen.

Ik ken een straat in Nederland, waar een taxibedrijf haar bedrijfswagens parkeert, waar de koeiemest in het openbaar riool verdwijnt en dat is tot ver in de omtrek goed te ruiken, waar mensen het verkeersverbodsbord verplaatsen en dan op die plaats hun auto neerzetten, waar een eigenaar zijn panden laat verrotten, waar een bedrijf tractoren op stoep en straat parkeert, waar iedere avond een melkwagen de doorgang blokkeert, waar schots en scheef geparkeerd wordt, waar voetgangers vogelvrij zijn; een straat waar geen brand moet uitbreken, want het is maar zeer de vraag of de brandweer er bij kan.

Dit is niet een hele lange straat in een grote stad, maar ongeveer honderd meter Douzastraat in Noordwijk-Binnen.

In dit stukje straat, gelegen tussen Lindenhofstraat en Voorstraat, ontmoeten wij een groot aantal zaken waar onze werkgroep zich mee bezig houdt.

Als eerste punt wil ik noemen, het feit dat sommige panden in onze buurt maar matig onderhouden worden.

Toen wij dit punt naar voren brachten bij wethouder Salman en hem voorstelden middels het Aanschrijvingsbeleid hier iets aan te doen, was de wethouder zeer terughoudend, hij wil dit niet.

Wij zijn nu zo bang, dat sommige eigenaren liever hun pand niet onderhouden, om dit dan op een dag zeer profijtelijk te vervangen door nieuwbouw. Dit zouden wij zeer betreuren, omdat wij menen dat veel beeldbepalende panden, ook al zijn het geen monumenten, toch een functie hebben.

Beschermd Dorpsgezicht betekent voor ons wel iets meer dan 20 monumenten en voor de rest nieuwbouw (weliswaar in de z. g. historisch nostalgische stijl, maar toch. . .). Het gaat ons om het geheel.

Vervolgens wil ik het over de Monumentencommissie hebben.

Deze commissie is, mede door onze inspanningen, uit een lethargische slaap ontwaakt. Het is nu echter een volstrekt technische commissie geworden. De heer Salman vindt het niet nodig dat direct betrokkenen, de burgers in deze gemeente, in de commissie vertegenwoordigd zijn. Op ons verzoek om te mogen participeren in de commissie (bijv. iemand uit Noordwijk Binnen en iemand van Zee), zei hij: "Dan kan iedereen wel vragen om zitting te nemen in de commissie. Ik vind dat lastig!"

Onze vereniging is het daar niet mee eens. Wij zullen contact opnemen met het GON en ons sterk maken om na de evaluatie over twee jaar te bereiken dat wij dan ook in de Monumentencommissie vertegenwoordigd zullen zijn. Wij vinden dat juist de bewoners een aparte "technische" kennis kunnen inbrengen!

Over het Beschermd Dorpsgezicht kan ik kort zijn.

De gemeente heeft de wijziging van het bestemmingsplan, die nodig is voor de invoering van B. D., gekoppeld aan de wijziging van het bestemmingsplan van de Kerkstraat en omgeving. Dat hier onnodig veel tijd verloren gaat, en dat de problematiek in beide gebieden volkomen verschillend is, laat de heer Salman kennelijk koud. Hij was althans zeer tevreden over deze actie. Op die manier kunnen de bestemmingsplannen ook wel gekoppeld worden aan die van heel Noordwijk, enzovoorts.

In februari 1992 hoopt de gemeente dit plan klaar te hebben. We zijn benieuwd. . . .

Ik wil niet somber eindigen. Iedereen die hier vanavond gekomen is, is door de gerenoveerde Voorstraat gelopen. Wij vinden dat de straat mooi geworden is. Misschien is de rijbaan iets te smal, hoewel dat de snelheid zou kunnen remmen. Helaas wordt er regelmatig toch veel te hard gereden. Eén probleem heb ik nog wel. Nog niet iedereen weet dat het eenrichtingverkeer loopt van West naar Oost, maar dat zal wel wennen zijn.

Ik hoop U hiermee een beeld te hebben gegeven van waar de werkgroep zich mee bezig houdt. Voor nieuwe ideeën van Uw kant houden wij ons altijd aanbevolen.

Ik dank U voor Uw aandacht.

Aan de familie Van der Meer

Twee dagen na het overlijden van Cornelis J.L. van der Meer schreef J. Kloos het bovenstaande gedicht en bezorgde dat als bewijs van deelneming bij de weduwe mevrouw Van der Meer-Lubbe, in de Voorstraat.

Cornelis van der Meer was een vooraanstaand Noordwijker die zich tijdens zijn leven (1852-1927) zeer actief had betoond zowel in de bollenhandel als ook op politiek gebied. Al op jonge leeftijd ijverde hij als één van de eersten voor de export van Nederlandse bollen, organiseerde wat later de twee eerste grote bloembollentoonstellingen in de open lucht (Florapark) en zat vele jaren in het hoofdbestuur van "Bloembollencultuur".

Op politiek gebied vertegenwoordigde hij 27 jaar lang de Roomsche Katholieke Staatspartij in de Noordwijkse gemeenteraad. Van die jaren fungeerde hij er 11 als wethouder. Tevens was hij 25 jaar lang lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland en werd ook daar zeer geacht om zijn grote inzet. Noordwijk dankt aan zijn initiatief ook het tot stand komen van het monumentje op het Picképlein voor burgemeester Pické, de stichter van de badplaats Noordwijk.

Cornelis van der Meer stierf plotseling op weg naar huis, na het bijwonen van de receptie voor de minister van staat W.H. Nolens, die zijn 40-jarig priesterjubileum vierde. Hij had een mooi, rijk leven.

Zijn achter-kleinzoon Leo van der Meer, die nu op Voorstraat 23 woont (het huis werd in later jaren in tweeën gesplitst) stuurde de redactie deze gegevens.

Aan de familie Van der Meer.

De dood sluipt langs de baren,
Door luchttruim, weg en tent,
Al waant men geen gevaren,
De dood is vaak present.
Bewust, vol geest en leven,
Had vader van der Meer
Naar Nolens zich begeven —
Doch keerde zielloos weer...

O droevig lot! Maar Christus,
Die opstond uit Zijn graf,
Was d'eerstling uit de dooden
Die dood den doodsteek gaf.
Dit trooste U: die gelooven
En leven tot Zijn eer.
Gaan juichend straks naar Boven.
Zoo ga het: van der Meer!

*Van Louis,
27 April 1927*

J. Kloos.

Eerste Jan Klooslezing

Bewerking: Dick-Jan den Haan

In het kader van onze jaarlijkse ledenvergadering en het overweldigend succes van de causerie door Mevr. Drs. G de Moor in 1990, besloot het bestuur in het kader van haar eerste lustrum, de Noordwijkse historicus Jan Kloos te eren door het instellen van de zogeheten "Jan Klooslezing".

Wie zou, zo werd de vraag binnen het bestuur gesteld, het beste een causerie kunnen geven - niet alleen over Jan Kloos, maar ook over de ontwikkeling van het Binse, gerelateerd aan de afgelopen twintig jaar.

De keus was unaniem! Wie beter dan oud-burgemeester Bonnike zou over de ontwikkeling van het Noordwijk-Binse beter kunnen vertellen dan hij!

De heer Bonnike opende zijn causerie dan ook met de figuur Jan Kloos, die een eenvoudige bakkerij had aan de Douzastraat. Des morgens vroeg, voor vieren, stond hij op om pas 's avonds na zessen zijn werk te beëindigen en toch vond hij nog tijd, zoals Bonnike citeerde: "Ik heb al jaren lang de voor-nachtelijke en vrije uren lust gevonden om gegevens te verzamelen."

Daarnaast, zo vertelde de heer Bonnike, was hij diaken en later ouderling van de Nederlands Hervormde kerk en schreef hij in 1913 ondermeer een toneelstuk in het kader van de 100 jarige bevrijding van Noordwijk door de Franse overheersers. "Zijn ambities", zo stelde de heer Bonnike, "zijn hem in dankbaarheid door reeds vele generaties afgenomen, omdat hij, niet alleen voor mij, maar voor velen een inspiratie vormde die toegang gaven en geven tot de bron van historische gegevens die Noordwijk rijk is".

Het wekt dan ook geenszins de verbazing dat "Jan Kloos" als inspirator van het historische Noordwijk - in brons gegoten - het Noordwijkse Gemeentehuis siert en wordt geëerd als een markant Noordwijker.

Niet alleen, zo stelde de heer Bonnike, was het Kloos die Noordwijk zo kenschetste, ook het Groot Historisch, Geografisch, Genealogisch en Oordeelkundig woordenboek der Nederlanden (1733) omschreef Noordwijk als: Een hoge en vrije heerlijkheid van Holland in Neder-Rijnland - waaronder behoort Noordwijk-Binnen; een aanzienlijk en vermakelijk dorp.

Anekdotisch omschreef de heer Bonnike tijdens zijn ambtsperiode het vertrek van een dominee, waarvoor hij de kansel zou moeten betreden. "Bij de voorbereiding van deze toespraak, viel het mij moeilijk om de juiste woorden voor dit zoveelste vertrek te vinden en na radeloos, reddeloos en wellicht mischien ook nog redeloos te zijn geweest, besloot ik ten einde raad (zo bekende hij eerlijkheidshalve) Kloos ter hand te nemen". De andere dag citeerde hij het van de achttiende eeuwse Dominee Jan Scharp die zei: "God zal ik om Noordwijk prijzen, waar ik op die lieve grond in de tuin der paradijzen in de mensen engelen vond". "U begrijpt, mijn preek was klaar en iedereen gelukkig - dankzij Kloos!"

Maar, zo stelt de heer Bonnike vervolgens: "Weet U nu daadwerkelijk waar de naam Noordwijk vandaan komt? Men heeft het over Nortgho, Nortwyk etc. - nee Noordwijk komt van het oude Keltische volk der Katten, die nadat zij in Katwijk waren geland, uit hoofde dat zij zeer groot in getal waren, gedeeltelijk Noordwaarts aftrokken en deze plaats Noordwijk noemden, zoals het zelfs ook op heden nog genoemd wordt."

Katwijkers en Noordwijkers, zo luidt de conclusie van de heer Bonnike voeren al eeuwenlang een heroïsche strijd (zie ook de grondonderhandelingen Leidsch dagblad juli j.l.). Ook in zijn ambtsperiode spitste deze strijd zich toe om uitbreiding van de gemeente Katwijk in noordelijke richting te voorkomen. Na een zelfs parlementaire discussie verloor Noordwijk driehonderd hectare bouwgrond en nodigde de Gemeente Katwijk als blijmoedige dank de Gemeente Noordwijk uit voor een diner. De heer Bonnike antwoordde zijn collega: "Kijk, we hebben het erfdeel onzer Vaderen verspeeld doch wij willen slechts de linzensoep met u eten". Bij deze linzensoep bleef het natuurlijk niet. Na Noordwijks theatraal gedrag in politieke gangen werden zij uitgenodigd voor een vorstelijk diner.

"En zo ben ik eigenlijk al een beetje beland in mijn eigen ambtsperiode", aldus de heer Bonnike. "De oprichting van uw Vereniging "De Oude Dorpskern" deed mij herinneren aan de Vereniging Kritisch Noordwijk, die mij (in eerste instantie) leek te zijn als een luis in de Gemeentelijke pels"; ook wel de meest conservatieve/progressieve groepering die ik ken. Ja, weer zo'n luis in de pels, maar toch anders. Die Oude Dorpskern bestond uit beschaafde lieden - ook wel import Noordwijkers genoemd.

Eenzijds wilde men alles bij het oude houden en anderzijds (het progressieve) hielden zij zich met het milieu bezig toen er nog nauwelijks een haan naar kraaide.

En zo was het, dat zich naast de Gemeente een belangrijke organisatie vormde. Niet omdat de Gemeente niet wilde herstructureren - nee wel degelijk hebben wij aandacht besteed aan dat stukje historisch Noordwijk.

Denkt u bijvoorbeeld eens aan het oudste huis binnen onze Gemeente; dat smalle stukje Voorstraat; dat huis waar destijds de familie Verhart woonde met nota bene nog een benzinepomp voor de deur en dan nog te bedenken dat ook nog de bollenroute door datzelfde mooie stukje Voorstraat liep. Op een bepaald moment verhuisde de familie Verhart en stond ons oudste huis zwaar te vervallen. Mij schoot op dat moment de Hendrick de Keijzer Stichting te binnen, waar ik in het verleden wel eens wat mee van doen had. Voor fl. 30.000,— kochten zij het huisje, knapten het op en zie welk een juweel wij er voor terug gekregen hebben.

Wat denkt u van het fraaie weeshuispoortje naast het Gemeentehuis dat wij zo fraai hebben laten restaureren, dan wel onze bijzonder mooie bomen, waarvoor de Raad tengevolge van restauratie fl 3500,— per boom had uitgetrokken.

Ook de restauratie van de Grote Kerk is een fraaie anekdote. Op een bepaald moment was de kerk in zo'n slechte staat, dat wanneer de Mattheus Passion zich binnen voltrok en het regende, ieder na vier uur met een nat hoofd naar buiten kwam. Zoals misschien reeds velen bekend, zou het hoofd van de

heilige Jeroen onder de kerk begraven liggen. Ook monumentenzorg was zeer geïnteresseerd in deze opgraving. Echter op een bepaald moment wendde de hoofdopzichter zich tot mij en zei: "Wij wilden eigenlijk ophouden met het graven, maar dan is uw geloof verdwenen." Ik antwoordde daarop: "Heren behoudt mijn geloof en houdt op met graven!"

Eveneens een leuk verhaal betreft de bijbelse figuur Job. Het beeld van Job was een geschenk van Wenckebach aan de Nederlands Hervormde Gemeente. De kerk plaatste het beeld in de Kapel in Noordwijk aan Zee, maar, aldus Bonnike: "Ik wilde dat beeld zo graag op straat hebben. Toen de restauratie van de Kapel haar einde naderde zei ik: beelden horen niet in de kerk en daar waren ze het volkomen mee eens." Zo ging het beeld naar Henny Bal en deze maakte er een mestvaalt onder. Ook, zo stond in de bijbel, krabde hij zich met een potscherf achter zijn oor, zodat dit er ook nog even aangemaakt diende te worden. "Met behulp van de dienst Gemeentewerken (het beeld was niet te torsen) zwierven Henny Bal en ik van plaats naar

plaats en zochten een goede plaats voor Job uit. Op de ene plek keek hij teveel naar de kerken op de andere plaats keek hij te smachtend naar de overkant (Café Thomas). Dus na vele lokaties hebben we hem maar schuin de Zeestraat in laten kijken."

Nadat de Gemeente zich vele objecten had verworven, waaronder laatstelijk het zogeheten "Kruijthuis" (thans van Hoeken & Janbroers notarissen) was er een aanzienlijk raadslid die riep: "Zo, van die Raadhuisbouw zijn we dan ook voorlopig weer af!

De Oude Dorpskern, nog prematuur in haar bestaan, begon in die tijd over de bescherming van de kern van Noordwijk-Binnen. Eerlijkheidshalve moet ik u nu pas bekennen dat ik bewust die bescherming van mij heb afgehouden totdat wij eerst met het Gemeentehuis rond waren. Overigens konden Gemeentebestuur, Dorpskern en Gemeentearchitect uitstekend met elkaar overweg en konden wij een welgeslaagd compromis bereiken".

Nog even wandelend door de Voorstraat staat Bonnike stil bij de Noordwijks Overtuin, hetgeen hij schetst als "een heilig plekje grond", maar omdat het er nog steeds zo bij ligt als het toen was, toch wel een vochtig plekje grond.

Het balkonnetje aan het Gemeentehuis bleek een wettelijke verplichting te zijn. Namelijk vanaf het bordes of balkon had de Burgemeester de wettelijk plicht om nieuwe grondwetten of wijzigingen af te kondigen. "U begrijpt", zo zegt hij, "stond je vaak tegen niemand aan te spreken, dan uitsluitend tegen het ruisen der bomen".

De heer Bonnike maakt, nog steeds in gedachten rondwandelen door de Voorstraat, de belangstellende nog attent op de verbouwing van het voormalig Postkantoor tot appartementen. "Vroeger", zo zegt hij, "is het Postkantoor niet alleen als Kantongerecht in gebruik geweest maar ook als gevangenis".

Voorts is er nog een markant gebouw, dat staat aan het begin van de Voorstraat, te weten het pand van de firma Putman. Onder aan de daklijst bevinden zich een aantal gekke koppen die een beetje doen denken aan de tijd van de Jugendstil.

Tot besluit memoreert hij in het kort zijn twaalfeneenhalfjarig burgemeesterschap, waarbij een tweetal anekdotes de vermelding absoluut waard zijn.

Tijdens een raadsbijeenkomst discussieert men over de vernieuwing van de badplaats. Een raadslid staat op en zegt: "Denkt U Burgemeester, dat U een plaatsje krijgt naast het standbeeld van Pické? Als hij namelijk de stichter van de badplaats is en U de vernieuwer, dan zal ik zeggen wat u bent: de vernier van de badplaats!".

Tijdens zijn ambstjubileum, zo omschreef Bonnike, ontving hij veel hartverwarmende brieven. "Ik heb er niet veel meer, maar één heb ik zeker bewaard, ik citeer: "Burgemeester, het is een schande wat u voor ons dorp hebt gedaan. Hopende op een spoedig vertrek; stik de moord, God zegen u!"

De heer Bonnike besluit zijn causerie door te verwijzen naar het Noordwijks Magazine, waarbij naar zijn zeggen het oude dorp in vier talen wordt geschetst als een locatie waar de tijd even stilstaat. "Laat die tekst in dat magazine alsjeblieft volgend jaar verdwijnen, want dat de tijd hier stilstaat is een absoluut verkeerde zaak - en dat nog in vier talen. Ik denk dat de oude dorpskern qua architectuur van alle tijden, door en naast elkaar, mits van echte kwaliteit en passend bij elkaar in vormgeving en materiaal, zeker na te streven zou zijn - dan namelijk staat de tijd hier niet stil!"

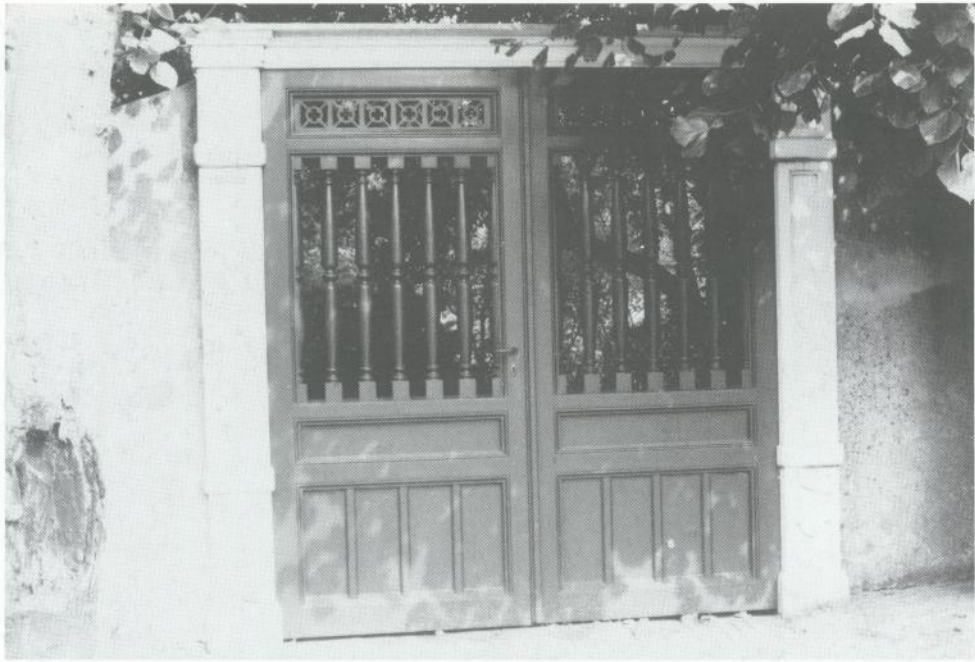

Voorstraat 107. Enkele jaren geleden geheel gerestaureerd.

Voorstraat 103 mocht de restauratie helaas niet beleven.

Monumentale poort aan de Offemweg.

Markant entree van het pand hoek Lijnbaanweg/Pickéstraat.

Historische optocht. "Van de oude dorpskern naar zee"

VERKADE 110 jaar. Hierover meer in ons volgende nummer.